

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs Udtalelse om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om »Det Europæiske År for Idrættens Pædagogiske Dimension 2004«

(KOM(2001) 584 endelig)

(2002/C 149/06)

Kommissionen besluttede den 23. november 2001 under henvisning til EF-traktatens artikel 149 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Beskæftigelse, Sociale og Arbejdsmarkedsmæssige Spørgsmål og Borgerrettigheder, som udpegede Christoforos Koryfidis til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 10. april 2002.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 390. plenarforsamling af 24.-25. april 2002, mødet den 24. april 2002, med 98 stemmer for, 0 imod og 1 hverken for eller imod følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. »Sport er en menneskelig aktivitet, der bygger på væsentlige sociale, uddannelsesmæssige og kulturelle værdier. Det er en faktor for integration, deltagelse i samfundslivet, tolerance, accept af forskelle og respekt for regler. Sportslig aktivitet bør være tilgængelig for alle i respekt for den enkeltes ønsker og evner og med en mangfoldighed af konkurrence- eller fritidsprægede aktiviteter, hvad enten disse er organiserede eller individuelle«⁽¹⁾.

1.2. »Sportsorganisationerne og medlemsstaterne har hovedansvaret for forhold, der vedrører sportens verden. Selv om Fællesskabet ikke har direkte kompetence på dette område, skal det i henhold til traktatens forskellige bestemmelser tage hensyn til sportens sociale, uddannelsesmæssige og kulturelle funktioner, der udgør dens særlige kendetegn, for at respektere og fremme den etik og den solidaritet, der er nødvendig for at bevare sportens sociale rolle«⁽²⁾.

1.3. »Såvel professionel som amatørsport har ud over den økonomiske betydning en vigtig uddannelsesmæssig og social funktion, eftersom den skaber venskab, solidaritet og fair play og bidrager til at overvinde fremmedhad og racisme«⁽³⁾.

1.4. »Den økonomiske udvikling, der kan observeres på idrætsområdet, og de løsninger, som forskellige offentlige myndigheder og idrætsorganisationer har søgt anvendt på de problemer, som denne udvikling afstedkommer, gør det ikke umiddelbart muligt at bibeholde den aktuelle struktur på

sportsområdet og at opretholde sportens plads i samfundet. Den voldsomme stigning i antallet af retssager er et tegn på flere spændinger«⁽⁴⁾.

1.5. Den offentlige opinion i Europa vil i 2004 være ganske særligt modtagelig for spørgsmål, der har med idræt at gøre. EM i fodbold og især afholdelsen af OL og handicap-OL i Athen vil bringe topidrætten i fokus.

Fællesskabet, der altid har lagt stor vægt på de pædagogiske værdier, som idrætten kan indebære, vil i den forbindelse få en helt enestående lejlighed til at skabe forståelse hos medlemsstaternes regeringer og undervisningssektorens og idrættens organisationer for, hvor vigtigt det er at opbygge et omfattende partnerskab med henblik på bedre at udnytte idrætsaktiviteter til pædagogiske formål.

I lyset af den uheldige kommercielle udvikling, der truer den professionelle idræt og giver den et dårligt image over for borgerne, er det vigtigt, at de ægte olympiske idealer kommer til ære og værdighed igen, sådan at de kan bidrage til den enkeltes personlighedsudvikling. Det Europæiske År vil således komme til at bidrage til at genskabe idrættens positive image i det europæiske samfund og virke som modvægt til den risiko, som den stigende brug af nye teknologier medfører i form af en stillesiddende tilværelse og social isolation«⁽⁵⁾.

1.6. »Den olympiske ånd er en uskreven lov. Den kan ikke kodificeres, skrives ned eller rummes i en udtømmende beskrivelse. Den er levende« ... og udgør derfor en holdning, »et livsforslag, der forener civilisation, sport, uddannelse og underholdning i et ubrydeligt hele. Netop som uddannelsen var det i det klassiske Grækenland«⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Punkt 3 og 4 i bilag IV til konklusionerne fra samlingen i Det Europæiske Råd i Nice (7-9. december 2000).

⁽²⁾ Punkt 1 i ovennævnte bilag IV.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets resolution om Helsingfors-erklæringen om sport (A5-0203/2000).

⁽⁴⁾ KOM(1999) 644 endelig (punkt 4.1, første afsnit).

⁽⁵⁾ Konklusion i begrundelsen til Kommissionens her behandlede forslag KOM(2001) 584 endelig.

⁽⁶⁾ <http://www.sport.gov.gr> (Den Olympiske Ungdomsfestival).

1.7. Det vigtigste i de olympiske lege er at ikke at vinde men at deltage. det vigtigste i livet er ikke at sejre men at kæmpe godt ⁽¹⁾.

1.8. »Medlemsstaterne opfordres til at overholde den olympiske våbenhvile, hver især og sammen, nu og i fremtiden og til at støtte den Internationale Olympiske Komité i dens bestræbelser på at fremme fred i verden og forståelse mellem mennesker gennem idrætten og de olympiske idealer« ⁽²⁾.

1.9. »Generationen af unge født mellem 1985 og 1995 går i stort omfang bort fra organiseret sport og sportsaktiviteter, der kræver licens. Den vender sig i stedet mod videospil og apparater, der simulerer sport og leverer spænding uden risiko eller begrænsninger. I 2003 vil 40 % af personer mellem 10 og 25 år beskæftige sig med virtuel sport« ⁽³⁾.

1.10. Ovenstående sammendrag af kommentarer og udmeldinger fra forskellige sider definerer i et vist omfang idrættens aktuelle kontekst og udgør Kommissionens referenceramme for forslaget om at gøre 2004 til Det Europæiske År for Idrættens Pædagogiske Dimension, der er genstand for denne udtalelse.

2. Kommissionens forslag

2.1. På det praktiske plan tager Kommissionen med sit forslag om »at gøre 2004 til Det Europæiske År for Idrættens Pædagogiske Dimension« et stort skridt i retning af at udfylde et eksisterende tomrum. Nemlig tomrummet mellem Unionens sociale og økonomiske politikker på den ene side og EU-borgernes hverdag på den anden.

2.2. Kommissionens forslag henvender sig i første række til den del af sportsverdenen, der har en organiseret struktur, samt til uddannelsesinstitutionerne.

2.2.1. Forslaget angår dog alle borgere. Det angår dem som sportsudøvere, sportsinteresserede eller aktører. Det angår også dem, der overvejende eller helt har et rent økonomisk forhold til sport. Og endelig angår det dem, der stiller sig negativt over for vore dages sportsbegivenheder på grund af stadig flere kommercielle eller lignende overdrivelser og excesser i sportsverdenen.

⁽¹⁾ Det Olympiske Slogan [se det i elektronisk form på hjemmesiden <http://www.athens2004> (olympiske præmier)].

⁽²⁾ Jf. FN's erklæring i anledning af årtusindskiftet (pkt. 10) — New York, 6-8. september 2000.

⁽³⁾ Et udviklingsscenario for sporten i Europa, der ikke kan udelukkes (jf. Sport og beskæftigelse i Europa — endelig rapport (PR-div/99-09/C6, kap. IV 2-1, næstsidste afsnit).

2.3. På denne baggrund er målsætningerne for Det Europæiske År for Idrættens Pædagogiske dimension konkrete og klare. De kan sammenfattes som følger:

- bevidstgørelse af det europæiske samfund om klassiske værdier, idrættens aktuelle rolle og dens særlige pædagogiske værdi;
- tilskyndelse af uddannelsesverdenen og idrætsklubberne til at etablere og udvikle et tæt samarbejde med fælles mål;
- påvisning og udnyttelse i undervisningen af den dynamik, der findes i organiseret sport, navnlig hvad angår volontørvirksomhed og dimensionerne heraf, mobilitet og udveksling, tilpasning og integration i et multikulturelt miljø uden nogen som helst form for social eller anden diskrimination;
- bevidstgørelse af undervisningssektoren om det aktuelle behov for at bekæmpe et stillesiddende liv ved at styrke sportsaktiviteterne i skolerne;
- og endelig påvisning af og en tilgang til de problemer, som opstår i forbindelse med optræningen af nye sportsudøvere, der i en stadig yngre alder påbegynder en sportskarriere.

2.4. Ifølge Kommissionens forslag opfyldes ovenstående målsætninger bedst gennem Et Europæisk År. Så meget desto mere som dette arrangement falder sammen med vigtige sportsbegivenheder med stor mediebevågenhed, nemlig De Olympiske Lege og Handicap-OL i Athen og EM i fodbold i Portugal.

2.4.1. Navnlig De Olympiske Lege og Handicap-OL i Athen vil ifølge Kommissionen bringe de olympiske værdier og idealer frem i forgrunden og således muliggøre en ny samlet tilgang til idræt og uddannelse i hele det europæiske samfund.

2.5. Som retsgrundlag for forslaget til afgørelse anvendes traktatens artikel 149. Bevillingen, der er afsat til gennemførelse af forslaget, er på 11,5 mio. €.

3. Generelle bemærkninger

3.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg støtter Kommissionens forslag om at udpege 2004 til »Det Europæiske År for Idrættens Pædagogiske Dimension«. Det er enig i målsætningerne. Det er også enig i, at der er behov for en samlet, integreret fællesskabsindsats på området baseret på grundige studier, inden det er for sent. Denne indsats skal have til formål at omdefinere sportsverdenens funktionsramme, så den bliver forenelig med klassiske værdier og opfylder aktuelle uddannelsesmæssige og økonomiske behov.

3.1.1. På denne baggrund har bemærkninger og forslag i denne udtalelse til formål:

- at præcisere visse punkter i forslaget;
- at fremsætte ideer og pege på metoder og midler til iværksættelse af supplerende eller alternative former for fællesskabsaktiviteter med henblik på at opfylde de opstillede mål;
- at bidrage med foranstaltninger af praktisk karakter, for at forløbet af Det Europæiske År kan blive så vellykket som muligt.

3.2. Omfanget

3.2.1. Idrættens rækkevidde kan kun vække ærefrygt. Mere konkret er idræt:

- en diakron ide, som gennemsyrr næsten hele det kulturelle spektrum af menneskets historie: en menneskelig (individuel eller kollektiv) handling, hvis særlige kendetegn er, at den historisk beskrives som uophørlig;
- et samfundsfænomen, der har spillet en katalyserende rolle i forbindelse med udviklingen af menneskets verdensomspændende civilisation;
- en proces, der i lange perioder har været det vigtigste middel til socialisering af de unge og disses indføring i værdisystemer i enhver tid og egn på jorden;
- et betydningsfuldt parameter for udvikling og integration af individet, samt for befordring af social samhørighed;
- en kæmpe økonomisk faktor, der slet ikke kan beregnes, når man betænker den tid og de kræfter, menneskene har investeret som udøver, tilskuer eller intellektuel.

3.2.2. EØSU anser idræt for at være en meget vigtig faktor for det europæiske samfunds fremtid, den europæiske livsstil og fremtidsudsigterne for den europæiske civilisation. Derfor er det også klart imod andre værdier end dem, der skabte og indstiftede idrætten som et samfundsfænomen af største betydning.

3.3. Funktionsrammen

3.3.1. Idrættens funktionsramme har ikke — eller næsten ikke — ændret sig i århundreder. Rammen blev grundlæggende dikteret af individuelle og sociale krav (sundhed, uddannelse, kollektiv aktivitet, disciplin, militære behov m.m.), som kan karakteriseres som overlevelseshov. Den sportsetik, der udviklede sig på denne baggrund, var stærk og kunne ikke drages i tvivl.

3.3.1.1. Det er værd at notere sig, at ovennævnte sportsetik først blev formet i skolen og i undervisningssystemet. Uddannelse og sport har altid udviklet sig parallelt i et dialektisk samspil.

3.3.1.2. Denne idrættens funktionsramme står nu i fare for helt at blive skudt i sænk. Den kommercielle overudnyttelse af idrætten er den åbenlyse årsag.

3.3.1.2.1. Det er værd at gøre opmærksom på, at idræt i dag er en hurtigt voksende og lukrativ økonomisk aktivitet med alt hvad det indebærer for bevarelsen af den overleverede identitet⁽¹⁾.

3.3.1.2.2. Det er derfor vigtigt at forhindre, at idrættens funktionsramme forsvinder, for at den fortsat kan varetage sine centrale opgaver — dvs. sine sundhedsmæssige, uddannelsesmæssige, sociale, kulturelle og opdragende funktioner.

3.3.2. ØSU afviser enhver overvejelse om at acceptere en europæisk sportsmodel, der udelukkende — om så bare i periferien — fungerer på markedsbetingelser med økonomisk vinding som eneste kriterium. Det henleder opmærksomheden på, at idræt som socialt fænomen udgør et samlet hele, og som sådan bør betragtes ud fra en politisk synsvinkel.

3.3.2.1. Foreningsstrukturen i sporten⁽²⁾, som er baseret på forsamlingsfrihed og frivillighed udgør fundamentet for videreudviklingen af et sundt dialektisk forhold med uddannelsessystemet. Et forhold, der især bør styrkes af de lokale myndigheder. Og desuden et forhold, som

- vil have fælles mål (fremme af idrættens klassiske værdier, forbedring af menneskers fysiske og psykiske tilstand, socialisering m.m.);
- vil anerkende den anden parts funktion og arbejde (skolens supplerende funktion i forhold til idrætten; og idrætsforeningernes supplerende funktion i forhold til uddannelse/parallel uddannelse);

⁽¹⁾ Omsætningen på området løber op i 107 mia. dollars (sponsoring 15 mia., tv-rettigheder 42 mia., entreindtægter 50 mia. dollars). 36 % af denne omsætning finder sted i Europa, 42 % i USA. (Jf. Helsinki-rapporten om sport. Kilde: Finding the right balance for sport — Stephen Townley, SPORTVISION, GAIFS-bladet, 1998).

⁽²⁾ 11 Man regner med, at der findes over 600 000 idrætsforeninger i EU.

— vil være underlagt klare procedurer og demokratisk kontrol på grundlag af en fælles etik.

3.3.2.2. ØSU mener på denne baggrund ikke, at kommercialiserede sportsaktiviteter stemmer overens med målsætningerne for Det Europæiske År for Idrættens Pædagogiske Dimension.

3.4. Målsætningerne

3.4.1. Et centralt mål for en fælles og global EU-politik for idrætten — inden for rammerne af den vigtige rolle, som uddannelsen selvfølgelig er kaldet til at spille — er helt sikkert at opfylde betingelserne for, at denne politik kan gennemføres.

3.4.1.1. Dette betyder grundlæggende, at det er nødvendigt med en delpolitik, der kan fjerne eventuelle hindringer (af institutionel, juridisk, økonomisk eller social art) for udviklingen af den overordnede politik.

3.4.1.2. I den forbindelse er en strategi med henblik på udviklingen af social forståelse og bevidsthed også et emne af stor betydning.

3.4.2. Efter ØSU's opfattelse kan Det Europæiske År og dets målsætninger bidrage positivt i den retning. Udvalget mener desuden, at problemets omfang og alvor kræver, at de i forslaget indeholdte målsætninger, både på mellemlangt og på langt sigt, defineres bredere.

3.4.2.1. Derfor forudsiger ØSU, at det bliver nødvendigt fra nu af at arbejde på en mere konkret strategi. En strategi, der bl.a. skal omfatte perspektiverne for en stor, bevidst og energisk massebevægelse.

3.4.2.1.1. Udviklingen af en sådan samfundsbevægelse kræver politisk støtte, navnlig til at sprede den relevante viden og påvise negative perspektiver, som den grænseløse kommercialisering af idrætten og den eventuelle udradering af idrættens idégrundlag rummer for den europæiske livsstil. Den kræver dog samtidig integration i en bredere samfundsbevægelse. En bevægelse, der allerede er ved at tage form, og som har at gøre med det mere overordnede problem, der ligger i fremtidsudsigterne for den europæiske måde at leve på samt for den europæiske kultur i det nye årtusind i den nye situation, som globaliseringen og den teknologiske udvikling har skabt.

3.5. Anvendelsesområde og midler

3.5.1. Som grundlæggende værktøj til at opfylde forslagets målsætninger foreslår Kommissionen etablering af samarbejdsrelationer mellem uddannelsesinstitutioner og idrætsforeninger. Der indgår dog også aktioner, som henvender sig til hele det europæiske samfund i foranstaltningerne.

3.5.2. ØSU anser det for et spørgsmål af central betydning, at det klart præciseres, hvem forslaget henvender sig til. Efter udvalgets opfattelse angår idræt og uddannelse, som individuelle og kollektive aktiviteter, alle europæiske borgere uanset alder, køn eller profession.

3.5.2.1. Med tidens høje mål for videnssamfundet, fortroliggørelse med digitale teknologier og kravet om, at de europæiske borgere tilpasser sig nye økonomiske og arbejdsmarkeds-mæssige funktionsrammer, antager ovenstående bemærkning en særlig betydning. Det skal derfor fremstå klart, at alle organiserede kræfter i det europæiske samfund opfordres til at bidrage og deltage aktivt i Det Europæiske År for Idrættens Pædagogiske Dimension.

3.5.2.2. Om Det Europæiske Års mål er blevet indfriet, vil i sidste ende ikke kunne vurderes ud fra de i øvrigt nødvendige arrangementer, som kun eksperterne deltager i, eller budskaber, som målgruppen ikke forstår. Indfrielsen af målene for Det Europæiske År vil blive bedømt ud fra, om de er blevet forstået på lokalt niveau, navnlig af det alderslag, der i dag sidder på magten i det europæiske samfund.

3.5.2.3. Derfor må det tilstræbes, at det organiserede civilsamfund, arbejdsmarkedets parter og samtlige uddannelsessteder (dvs. også f.eks. studiekredse, folkehøjskoler og uddannelsesforeninger) inddrages i hele proceduren. Tilsvarende skal man søge at inddrage de lokale og regionale myndigheder, som har mange interventionsmuligheder til rådighed såvel i uddannelsessystemer som i idrætsklubberne.

3.6. 2004

3.6.1. Efter ØSU's mening er året 2004 valgt til afviklingen af Det Europæiske År for Idræt. De vigtigste sportsbegivenheder det år (De Olympiske Lege og Handicap-OL i Athen og Europamesterskabet i fodbold i Portugal) rummer store muligheder for at påvirke det europæiske samfund. Tilbage står at bestemme indholdet i foranstaltningerne, og hvordan de skal gennemføres.

3.6.2. Efter ØSU's opfattelse bør EU's foranstaltninger især sigte mod kvalitet i forholdet mellem uddannelse og sport. Dette betyder med andre ord, at der i Det Europæiske År skal fokuseres på indgreb, der er baseret på sportens klassiske værdier, som de er blevet formuleret af den olympiske bevægelse. Det betyder desuden, at 2004 også bliver en udmærket lejlighed til en ny samlet tilgang til grundlæggende uddannelsesmæssige og pædagogiske principper, som er fremherskende i de europæiske uddannelsessystemer. En ny indfaldsvinkel, der kan søge svar på den nye situation, som den moderne teknologi og de nye uddannelsesbehov har skabt — også i forhold til udviklingen inden for idrætten.

3.6.2.1. Sammenkædningen af på den ene side EU's foranstaltninger for idræt og uddannelse og på den anden side de klassiske værdier og det olympiske idegrundlag bliver en vanskelig opgave, der kræver betydelige, systematiske og globale bestræbelser. Profilerings og fremme af dette idegrundlag, så de europæiske borgere forstår dem, og dannelsen af en massebevægelse til at understøtte dem udgør vigtige elementer i bestræbelserne.

3.6.2.2. I tiden frem til Det Europæiske År for Idræt kan der gøres betydelige fremskridt, både hvad angår profilering og fremme af idrættens klassiske værdier, og hvad angår udbredelsen af forståelsen for dem i brede lag af befolkningen. Dertil kræves blot konkrete delpolitikker. Politikker, som støttes af Kommissionen og de andre EU-institutioner.

3.6.2.3. De eksisterende EU-programmer (Den Europæiske Volontørtjeneste, Ungdom, mobilitetsprogrammer o. lign.) bør tilpasses målsætningerne for Det Europæiske År for Idrætten og kan på den måde bidrage til, at der flyttes grænser i forholdet mellem uddannelse og sport.

3.6.2.4. Under alle omstændigheder og med sigte på succes for Det Europæiske År for Idræt fremhæver ØSU den dynamik, som kan og bør udvikles på lokalt niveau. Udvalget foreslår derfor en aktion, der henvender sig direkte til de enkelte skoler og idrætsforeninger. En meddelelse, der bebuder Kommissionens initiativ til at udpege 2004 til Europæisk År for Idrættens Pædagogiske Dimension og — som det vigtigste — opfordrer alle til at igangsætte initiativer med henblik på at opfylde dets målsætninger.

4. Særlige bemærkninger

4.1. Med udgangspunkt i de generelle bemærkninger konstaterer ØSU, at det er nødvendigt med en klarere præcisering af Kommissionens forslag til aktioner og foranstaltninger (artikel 3 i forslaget samt bilaget) og af de aktører, der skal fremme dem. Mere konkret kræves en præcisering af aktioner,

som Kommissionen selv skal udvikle; en præcisering af de aktioner, som skal udvikles på mellemstatsligt, nationalt, regionalt og lokalt niveau, samt præcisering af metoder til at formå offentlige og private organisationer til at udvikle foranstaltninger uden støtte fra EU. En sådan præcisering kan betragtes som et forklarende forslag fra Kommissionen med henblik på at understøtte lokale bestræbelser hen imod Det Europæiske År for Idrættens Pædagogiske Dimension. ØSU foreslår i den forbindelse følgende:

4.1.1. En plads til skoleidrætten

4.1.1.1. ØSU er overbevist om, at en ny indfaldsvinkel til idræt som en pædagogisk aktivitet er en væsentlig forudsætning for en revision af de nuværende relationer mellem uddannelse og sport. Den forudgående bemærkning betyder i praksis, at der skal skabes et nyt hierarki af de nugældende uddannelsesmål, -metoder og -modeller, hvilket i sidste ende vil være med til at ændre de europæiske borgeres måde at leve på. En sådan nyorientering vil betyde flere, naturlige, blivende, alternative muligheder, især for børn og unge, end den virtuelle virkelighed og videospil.

4.1.1.2. For ØSU går en vellykket omlægning af forholdet mellem uddannelse og sport over konkrete valg. Blandt disse valg indtager følgende en vigtig plads:

- udnyttelse af de enkeltes modtagelighed for idræt og de unges evner
- udvikling af idrætsnet, der bygger på den enkeltes lyst og evner
- udvikling af mellemstatslige og paneuropæiske net for idrætskommunikation med udgangspunkt i skolerne og lokale idrætsforeninger
- udvikling af en europæisk dimension i skoleidrætten bl.a. omfattende indførelsen af paneuropæiske skolelege for bestemte sportsgrene eller aldersgrupper
- udvikling af integrerede elektroniske net på europæisk plan med henblik på formidling og ikke mindst udvikling af enhver form for mobilitet i forbindelse med idræt

4.1.1.3. Det ligger ØSU på sinde at skabe forbindelse mellem skoleidrætten og dagens og morgendagens Europa. Derfor foreslår det tilvejebringelse af forudsætningerne for opdyrkning og udvikling af en europæisk sportsbevidsthed. Til disse forudsætninger hører incitamenter til at danne internationale sportsgrupper på tværs af landegrænserne. »Chance nummer to«-skoler kunne udgøre ryggraden i de første sportsgrupper af denne art.

4.1.1.4. ØSU gør dog opmærksom på, at sportsaktivitet — navnlig på skoleidrætsniveau — ikke kan fjerne skillelinjer af enhver form og størrelse. Omvendt bør den skabe betingelser for at dæmpe enhver form for konflikter og udelukkelse.

4.1.1.5. ØSU opfordrer Kommissionen til at gøre brug af de eksisterende eksperter under proceduren for at gøre 2004 til Europæisk År for Idrættens Pædagogiske Dimension.

4.1.2. Nogle tanker om breddesport

4.1.2.1. Breddesport har krav på særlig opmærksomhed og bør udvikles i en retning, så målsætningerne i Kommissionens forslag kan indfris som modvægt til følgerne af den stillesiddende moderne livsstil såvel på arbejdspladsen som i fritiden. Mere end nogensinde er sportsudøvelse og breddesport i dag en forudsætning for det enkelte menneskes fysiske og psykiske sundhed. Alle former for breddesport fremmer desuden den personlige udvikling, socialisering og udøvernes sundhed.

4.1.2.2. Med henblik på at maksimere udbyttet af breddesporten må alle involverede aktører inddrages i dens udvikling. Det er vigtigt, at der er generel adgang til sport, og at alle faciliteter (navnlig dem, der modtager en eller anden form for offentlig støtte) stilles til rådighed for flest muligt mennesker overalt. Det er derfor af afgørende betydning, at samtlige aktører og organisationer, der interesserer sig for breddesporten og dens resultater, deltager i udviklingen.

4.1.2.3. Efter ØSU's mening hører følgende med til aktørerne på området: de højere uddannelsesinstitutioner og institutioner for livslang uddannelse, lokale og regionale myndigheder, statslige tjenester, der beskæftiger sig med emner som idræt, sundhed, uddannelse, sociale forhold og miljø samt private virksomheder, der tilbyder faciliteter og tjenester breddesporten. Formålet med dette samarbejde skal være at optimere breddesportens indflydelse på uddannelserne, sundheden og borgernes sociale adfærd.

4.1.3. Forslag vedrørende sport for sårbare samfundsgrupper

4.1.3.1. Efter ØSU's vurdering skal en integreret politik vedrørende idrættens pædagogiske dimension tage behørigt hensyn til socialt sårbare samfundsgruppers aktuelle forhold til sporten. Udvalget værdsætter den indsats, mange idrætsforeninger gør for den sociale integration, især blandt de unge. Sådanne initiativer bør støttes og udbredes til foreninger, der ikke er aktive på dette felt.

4.1.3.2. ØSU henleder Kommissionens opmærksomhed på behovet for at knytte foranstaltninger i forbindelse med Det Europæiske År til

- egne, hvor den lokale befolkning på grund af fattigdom og socioøkonomiske forhold (egne der halter bag efter udviklingen) ikke har nogen form for kontakt med organiseret sport, hverken som enkeltpersoner eller kollektivt;
- øget deltagelse af kvinder i sportsaktiviteter;
- fremme af sportsudøvelse blandt personer med særlige behov;
- integration af hele indsatsen i en mere global politisk ramme, der fremmer en sundhedskultur;
- og sidst men ikke mindst: fremme af sportsaktiviteter, som beforder en holdning, der går imod racisme og fremmedhad.

4.1.3.2.1. Specielt hvad angår personer med særlige behov, påpeger ØSU følgende:

- sammenkædning af Det Europæiske År 2004 for Idrættens Pædagogiske Dimension med året for personer med særlige behov (2003);
- fremme gennem Det Europæiske År af breddesport til personer med særlige behov;
- og endelig fremme af bedre forhold mellem den organiserede sportsverden og personer med særlige behov bl.a. gennem tilvejebringelsen af forudsætninger for disses adgang til sportsfaciliteter.

4.1.4. Den europæiske dimension i uddannelsen via sport

4.1.4.1. Sport indtager en privilegeret plads inden for tværnationalt, internationalt og interregionalt samarbejde om udvikling af fælles uddannelses- og kulturprojekter. Det Europæiske År for Uddannelsens Pædagogiske Dimension er en lejlighed til at fokusere på problemstillingen som helhed og til at skabe et europæisk rum for uddannelse og læring. Et problem, som stadig ikke er løst på trods af de stadig større følger for den europæiske økonomis konkurrenceevne.

4.1.5. For en ny sportsetik

4.1.5.1. Så vidt ØSU kan se, vil Det Europæiske År for Idrættens Pædagogiske Dimension være kommet nærmere opfyldelsen af sit mål, hvis det kan skabe tvivl omkring idrættens nuværende rolle. I denne rolle ligestilles sportsudøvelse med billedet af den overmenneskelige atlet, som i et stadig hurtigere tempo overskrider sine egne grænser. En

fantasiatlet, som kun eksisterer i og for sejrøjeblikket. Hvis det lykkes at så en sådan tvivl, navnlig i skolerne og blandt de unge, vil man med sikkerhed begynde at lede efter en ny sportsetik.

4.1.5.2. Det 21. århundredes europæiske sportsetik kan kun være den, som europæernes opdragelse og tidens krav fordrer. På denne baggrund bør den nye europæiske sportsetik søges blandt de budskaber, som bredde- og amatørporten udsender, dvs. de flere hundrede tusind idrætsforeninger, der baserer sig på frivillig arbejdskraft. Den politiske støtte til en sådan sportsetik er en forudsætning, som må opfyldes.

4.1.6. De Olympiske Lege i Athen: De olympiske værdier i forgrunden

4.1.6.1. De Olympiske Lege i Athen er som topsportsbegivenhed og kulturarrangement afgjort en lejlighed, som den olympiske bevægelse skal vide at udnytte. ØSU slår til lyd for, at de olympiske værdier igen bringes frem i forgrunden. Den ædle kappestrid, den olympiske våbenhvile, den sideløbende dannelse af ånd og krop skal igen vises frem som værdier, der kan opstilles som mål for det moderne europæiske samfund. Det europæiske samfund vil således få lejlighed til at drøfte, påpege og måske revidere visse af sine holdninger, hvad angår kvalitetsaspektet i nutidens livsstil, samt at gøre gældende, påpege og enes om

- at det er mere kompliceret og vanskeligere at sikre sig et godt liv end bare at overleve;
- at alle mennesker hver især og sammen søger efter

livskvalitet, hvilket netop gør det svært at definere, hvad livskvalitet er for noget;

- at sportsudøvelse absolut har betydning for kvaliteten af det individuelle og kollektive liv, samtidig med at den skaber betingelser for et langt aktivt liv;
- at der er andet i livet end konkurrence, f.eks. samarbejde, og at der ikke kun findes kvantitative indikatorer, men også kvalitative;
- det moderne menneskes grænser, altså hvad er nutidsmennesket og hvad er det ikke;
- og sidst men ikke mindst, at et godt liv ikke nødvendigvis altid går gennem opfyldelsen af stadig flere kvantitative mål, men snarere gennem løbende, velafbalancerede individuelle og kollektive bestræbelser på at erhverve viden og dannelse ⁽¹⁾.

4.1.6.2. ØSU ønsker ikke at fremme anakronistiske forbilleder. Udvalget ønsker at sætte de intellektuelle kræfter ind på at udforske, hvilke parametre der har skaffet visse historiske perioder prædikatet »guldalder«. Med disse parametre i ryggen bliver det lettere for de europæiske borgere at søge efter og enes om en aktuel livsholdning, Europas fremtid og nye styreformer, i fuld afklarethed — og hvorfor ikke — i et langsigtet perspektiv.

⁽¹⁾ Se det sidste afsnit i fodnote 1 i bilaget (CES 1113/99 fin bilag) til informationsrapporten CES 1113/99 fin rev med titlen »Uddannelsens europæiske dimension: art, indhold og perspektiver«. Dannelse: dannelse er resultatet af alle de påvirkninger, som enkeltpersoner og samfundet som helhed udsættes for gennem opdragelse og læring: et resultat, der udtrykkes aktivt som en positiv livsholdning.

Bruxelles, den 24. april 2002.

Göke FRERICHS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg